

Laatdienst 3 juni 2018

De kubus voorbij

Wakker worden uit een droom

*Droom dan mijn kind, werk je een slag in de rondte en droom,
keer op keer en je stad zal tot leven komen*

*Elke dag slapen de mensen en sterft de stad ,elke dag
schudden de mensen zich los, worden wakker en bouwen de
stad weer op.(vrije vertaling uit de Chicago poems van Carl
Sandburg)*

Hoe die stad eruit zal zien, er uitziet, uitzag hangt af van het werken en dromen van de mensen. Van uw, jouw droom.

Een droom, de vaak nachtelijke verwerking van waar je mee bezig bent, van wat je achtervolgt of baarmoeder van wat komen gaat. Er kan van alles gebeuren in een droom. Beelden van de vorige dag kunnen zich moeiteloos hechten aan die van lang geleden. De meest wonderlijke voorstellingen kunnen zich aandienen ver buiten de grenzen van je normale denkraam en gevoelsleven.

Anders gezegd je normale denkraam en gevoelsleven kunnen aanzienlijk rijker blijken te zijn. Dromen kunnen je een inkijkje geven in lagen van je bestaan die vaak gesloten blijven. Van jouw bestaan én van de wereld waarin je leeft. Dromen kunnen werkelijk bijzondere ervaringen zijn. Aangezien mensen voor een groot deel opgebouwd zijn door, gemaakt zijn van ervaringen kunnen dromen voor zover je ze ervaart een wezenlijk deel uitmaken van je leven. Ze kunnen commentaar geven op waar je mee bezig bent en er zijn dromen die je leven een nieuwe wending kunnen geven. Niet voor niets bestaat de uitdrukking dat als je ergens niet uitkomt je er het beste nog een nachtje over kunt slapen, nog een nachtje over kunt dromen eigenlijk.

Wat je ook van dromen vindt of hoe weinig je zelf denkt te dromen, hoeveel je ook weer vergeet....dromen laten je zien,

zelfs kleine snippertjes dromen, zelfs het gemijmer overdag kunnen je laten zien dat er meer is dan je denkt. Dromen is bovendien iets anders dan denken. Dromen dromen is allereerst zien. Is in de wirwar patronen herkennen. Steegjes, muren, bermen, hoog, laag, breed. Een lijnenspel, vierkanten, cirkels of een kubus. Soms is het licht, halfdonker. Zijn er vreemd bekende gezichten, achtervolgingen, hoor je geluiden, wie zegt wat? Nu kun je dat allemaal over je heen laten komen, je kunt er ook mee aan de slag gaan.

Nemen we de 'droom' van Johannes. De banneling op Patmos. Zijn verhaal tussen werkelijkheid en dromen zien we in tekeningen hier aan de wand. Tenslotte ziet hij een stad neerdalen van God vandaan. Even hoog als breed als lang. Een kubus met poorten die openstaan. Het is er licht. Vanwege het lam, er is water en er zijn bomen, vruchten voor iedere maand en geneeskrachtige bladeren en er zal geen enkele vervloeking meer zijn. Hoe je dat dan ziet? Er staat alleen nog geboomte van leven.

Een stad daalt neer met open poorten en er is geen vervloeking meer.

Wat betekent dit droombeeld van Johannes. Voor jou, de wereld. Vaak zijn de openbaringen gelezen als toekomstscenario. Deels angstaanjagend. Evenzo goed kan en wordt het boek gelezen als een boek van hoop en troost. Vooral als je onbevangen naar de aangereikte beelden kijkt. Toen ik 25 jaar geleden, zelfs in de laatvieringen over beelden sprak gingen er hier en daar wenkbrauwen omhoog. De bijbel was woord, geen beeld. Dat woorden beelden kunnen schilderen ging er vaak niet in. Inmiddels is dat wel anders, is er het besef dat beeld lang niet altijd en zeker niet per se staat voor een platitude die het woord geweld aandoet, maar dat beelden evenals klanken kunnen verdiepen.

In dit geval springt het beeld van een stad met open poorten eruit. Met geboomte van leven en water.

Het is de droom van een uitgestotene. Johannes wil profeteren,

maar loopt tegen dichte deuren aan. Hij droomt van een lam, in werkelijkheid profeteert hij tegen machtswellustige heersers. Van licht, terwijl het in zijn ziel duister is. Kan alleen het beeld van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde kan nog uitzicht bieden? In de droom zijn er uitwegen die overdag onzichtbaar lijken. Het droombeeld staat immers niet stil. Er gebeurt wat, er wordt een verhaal verteld. Het beeld van de stad zelf is ook niet statisch. De stad daalt neer en achterelkaar worden dingen zichtbaar. Er is sprake van een ontstaan van de stad voor Johannes' geestesoog.

Het beeld wordt geschapen. Het gaat om schepping. Je hoeft niet heel thuis in de bijbel te zijn om bij dit laatste verhaal uit de bijbel aan een ander verhaal te denken: het eerste verhaal in de bijbel als uit de chaos de aarde wordt geschapen en er een hof in Eden komt. Daarin mag de beelddrager zijn met de boom des levens in het midden en ook de boom van kennis van goed en kwaad, die leidt tot vervloeking.

In het beeld van Johannes is die boom niet meer aanwezig.

Zou je dit verschil kunnen ervaren in je leven? Zou het bijvoorbeeld mogelijk kunnen zijn om met de droom van Johannes terug te keren naar de tuin van het begin en dat je die ene boom die boom kunt laten? Dat je de tuin van het begin zou kunnen ervaren met alleen geboomte van leven? Dat er niet die boom van het oordeel is, in die zin dat daardoor alles en iedereen een etiket opgeplakt krijgt van goed of kwaad of beter of slechter, dat er in plaats van scheiding eenheid zou zijn in die tuin. Dat de beelddrager en zijn tegenover, die in de slaap is ontstaan niet voor elkaar weglopen, zich verstoppen, zich schamen voor elkaar en voor hun daar zijn, maar ongehinderd door kennis van goed en kwaad het leven nemen en de zorg op zich nemen voor al het moois in de tuin.

Dat zou betekenen dat je echt in die droom van Johannes moet kruipen en die enorme kubus voorbij moet zien te komen. Maar stap één is misschien al moeilijk, de stad, de kubus betreden, één van de open poorten binnengaan. Durf je dat. Getuige psalmen en geschriften blijven mensen bij heiligdommen vaak

op de drempel staan, staan ze hooguit als wachter op de torens. En u/jij hoe vaak kom je tot de kern? Zo vaak is het alsof je om een hoekje kijkt, met je teen het water voelt of je erin durft te springen en daar blijft het bij. Zou je toch naar binnen gaan en de wonderschone muren en edelstenen zien, wat doe je daar dan mee? Ook aan mijzelf stel ik die vragen. Blijf je niet toch teveel toeschouwer, blijf je de mens die stippen aan de horizon zet, blauwdrukken ontwerpt of wordt het jouw en mijn droom. Kom, laten we een eindje samen opgaan en door een poort gaan. Lange gangen, een ommuurde tuin. Eenmaal binnen vallen de muren weg. Er is het lam. En water en geboomte. We verzamelen wat vruchten voor onderweg en bladeren om zieken mee te genezen. Dat doende merk je dat het een bedrijvige stad is. Er is de zorg voor het kwetsbare leven, voor de bomen, voor het water, het openhouden van de poorten. Een beetje zo.

Kun je vervolgens met die ervaring van het binnengaan in die open stad de confrontatie aangaan met de tuin van het begin om in het reine te komen met die vervloeking die voortvloeide uit het eten van de boom van kennis van goed en kwaad? Kan Johannes' droom jouw droom zijn? Maar nogmaals durf je de poorten die open staan binnen te gaan? Kom je de kubus voorbij? Die kubus vol kanten, raakvlakken, hele patronen kunnen ontstaan van aan elkaar gerelateerde kubussen. Voor Johannes is er duidelijk iets veranderd. Hij heeft gevochten of laten vechten met afzichtelijke monsters en nu is er vrede. Geen vervloeking, maar enkel geboomte van leven, licht en stromend water. Kijkend naar mijn eigen dromen en leven zie ik naast stromend ook stilstaand water, een kanaal met gifgroen water.

Als oefenmateriaal pak ik er een droom van alweer een tijd terug bij waarin ikzelf droom van een stad. Ik loop rond tussen heel oude gebouwen. De straten hebben kinderkopjes. De gebouwen zijn bijna zwart, zo oud en hoog en dicht op elkaar. Toch zijn er duidelijk paden omheen en tussendoor. Terwijl ik in één van de gebouwen, een kerk, licht zie branden en muziek

hoor lijk ik mijlenver daarvan verwijderd. Nadenkend over deze droom vraag ik me af wie die ik is die daar loopt, wat in mij is daar aan het wandelen? Ben ik het wel? Doet het ertoe? Gaat het om het wandelen of wat doe ik daar? Waarom ga ik niet naar binnen? Waar is het? Ik zou nog wel veel meer willen zien. Ongelooflijk dat je deze beelden krijgt aangereikt. Wat neem ik mee uit deze droom de dag in? Zo zou u, jij met je eigen stadsdroom aan de slag kunnen gaan. En met die van Johannes. Als dat nou eens jouw droom zou zijn.

Wat in jou droomt die droom. Ik bedoel, Johannes zat gevangen op Patmos, hij was gevangene maar ook de mens die wilde profeteren. Wie ben jij? Een mens die verlangt naar heelheid, die vrijuit wil werken en leven in de stad, waar geen scheiding is van stad en land, waar overal bomen zijn vol vruchten, wil je ze oogsten? In kisten leggen om later van uit te delen? Wat neem je mee in de dag van de droom van Johannes. Wat gebeurt er als je met die droom wakker wordt in een willekeurige grote stad van vandaag? Als je wakker wordt in het stadsrumoer? Te midden van het geluid van sirenes, technomuziek, het uitkloppen van de oude koffie voor weer een nieuwe espresso, cappucino of latte voor werkers en toeries. Geroezemoes van andere talen, je eigen taal, het geluid van een krant die wordt opengeslagen, vogels, het koeren van duiven, alles overstemmend gebrom van motoren. Een hoge lach. Waar vind je de droom van Johannes? En dan opeens dringt het door. Waar Johannes naar op zoek is of het nou zijn of jouw droom is is naar hart, naar ziel, naar leven. En wat is leven anders dan licht, stromend water, genezing van de gehavende ziel, van de vertrapte ziel door de uitsluiting, zijn ballingschap. In de stad van vandaag genezing voor de eenzame zielen, de uitgestotenen. Overal waar die genezing plaatsvindt wordt de stad mooier en levendiger, heeft ze ziel. Staan bomen. Uit mijn eigen stadsdroom neem ik de kinderkopjes mee. In de dag speel ik met de verschillende betekenissen. Kleine kopjes, kinderhoofden. Kwetsbaar. Hoe gaat de kerk daarmee om of niet? Hoe ga ik ermee om. Ik zie de oude wegen voor me, oud plaveisel ik struikel er soms over. Hoe zien nieuwe wegen eruit.

Droom ik soms van de stad van mijn dromen Rome? Zo zielloos op de ene plaats en vol ziel op de andere plaats.

Dát is de stad van Johannes, de stad met hart en ziel. Is dat beeld van Johannes sterk genoeg om mee te nemen de wereld in of zitten die andere beelden nog teveel in de weg: van een verloren paradijs met de angst voor een terugval, toch weer gesloten deuren, bladeren tegen de schaamte in plaats van genezing. Zijn de open poorten te ver? Goede kans dat je dan wakker wordt. Het werk roept. Wat neem je mee in je spirituele broodtrommeltje? Van die geneeskrachtige bladeren en heerlijke vruchten? Dat zijn wel de dingen waar de wereld het van moet hebben. Er zijn zoveel zieke mensen en mensen die honger hebben.

Ach, hoe zou de wereld er toch uitzien als alleen gekozen zou worden voor die bomen van leven, zonder die andere boom? Als zo de schepping opnieuw zou worden beleefd? Dat betekent werk je een slag in de rondt en droom, maak overal plekken waar eerbied voor het leven eraf spat. Toon dankbaarheid voor schoonheid en vreugde om wat heerlijk en lekker is, zodat die je van verre toelicht en zichtbaar wordt in steeds breder wordende vlinderstroken en bloemenweides, raakvlak aan raakvlak, de prachtigste patronen. Heel hard werken dus, de kubus voorbij, verder en verder. Keihard werken. Maar als je blijft dromen is het alsof iemand zegt: kom leg je handen in mijn handen. Ik zwaai je in de lucht en zet je in mijn tuin. Je hoeft alleen maar te ontvangen en dat zal licht zijn. Amen.

Yvonne Bos